KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian ze społeczności i wspólnot

Grupa A

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **B**

3. (2 pkt) **1. P; 2. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–D, 2–C, 3–A, 4–B** — po 1 pkt za parę

5. (4 pkt) **1–C, 2–A, 3–D, 4–B** — po 1 pkt za parę

6. (1 pkt) **(1) więzią**

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Grupa pierwotna: mała, bezpośrednie relacje, silne więzi emocjonalne (np. rodzina, grupa rówieśnicza). Grupa wtórna: duża, formalna, celowa, relacje rzeczowe (np. partia polityczna, firma).
Punktacja: Różnica (1 pkt), przykłady (1 pkt).

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Asymilacja: mniejszość rezygnuje ze swojej kultury/języka i w pełni przejmuje kulturę większości. Integracja: mniejszość uczestniczy w życiu społecznym większości, ale zachowuje swoją tożsamość kulturową.
Punktacja: Asymilacja (1 pkt), integracja (1 pkt).

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Grupa formalna ma jasno określoną strukturę, cele, zasady członkostwa i często sformalizowane procedury działania, np. klasa szkolna lub zespół pracowniczy w firmie. Grupa nieformalna powstaje spontanicznie, na bazie wspólnych zainteresowań lub sympatii, bez formalnych reguł członkostwa, np. grupa znajomych spotykających się na wspólne treningi biegowe.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie grupy formalnej – jasno określona struktura, cele i zasady członkostwa (1 pkt) + poprawne wyjaśnienie grupy nieformalnej wraz z przykładami (1 pkt). Max 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wspólnota (Gemeinschaft) to grupa oparta na trwałych, emocjonalnych i tradycyjnych więziach, w której relacje mają charakter naturalny, np. rodzina lub sąsiedztwo we wsi. Zrzeszenie (Gesellschaft) to natomiast forma współżycia oparta na relacjach celowych, formalnych i umownych, w której ludzie łączą się dla osiągnięcia konkretnego celu, np. spółka akcyjna lub stowarzyszenie zawodowe.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie wspólnoty – więzi oparte na emocjach, tradycji, bliskości (1 pkt) + poprawne wyjaśnienie zrzeszenia – relacje celowe, formalne, umowne, z przykładami (1 pkt). Max 2 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **C**

3. (2 pkt) **1. P; 2. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–A, 2–B, 3–D, 4–C** — po 1 pkt za parę

5. (4 pkt) **1–B, 2–D, 3–A, 4–C** — po 1 pkt za parę

6. (1 pkt) **(1) gmina**

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wspólnota lokalna opiera się na bezpośrednich, twarzą w twarz, kontaktach osób zamieszkujących wspólne terytorium, natomiast wspólnota wirtualna (internetowa) skupia osoby połączone wspólnym zainteresowaniem lub celem, komunikujące się za pośrednictwem internetu, niezależnie od miejsca zamieszkania. Wyzwaniem związanym z budowaniem więzi w ramach wspólnot wirtualnych jest ich często mniejsza trwałość i głębia w porównaniu z relacjami opartymi na bezpośrednim, długotrwałym kontakcie, a także trudność w pełnej weryfikacji tożsamości innych uczestników.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie różnicy — wspólnota lokalna oparta na bezpośrednich, terytorialnych kontaktach, wspólnota wirtualna na relacjach zapośredniczonych przez internet (1 pkt) + trafnie wskazane wyzwanie (1 pkt). 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Za: wzbogacenie kulturowe, tolerancja, innowacyjność wynikająca z różnorodności. Przeciw: ryzyko tworzenia „równoległych społeczeństw" (gettoizacja), brak wspólnych wartości, konflikty kulturowe.
Punktacja: Za (1), przeciw (1).

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Więź społeczna buduje poczucie przynależności mieszkańców do wspólnoty lokalnej, wzmacnia wzajemne zaufanie i skłonność do współdziałania na rzecz wspólnych spraw, np. inwestycji czy wydarzeń kulturalnych. Przykładem działania wzmacniającego więź lokalną jest organizacja corocznego święta gminy lub dożynek, w które angażują się mieszkańcy.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie roli więzi społecznej (buduje poczucie przynależności, zaufanie i gotowość do współdziałania mieszkańców na rzecz wspólnych spraw) — 1 pkt. Trafny przykład działania wzmacniającego więź (np. wspólne wydarzenia lokalne, budżet obywatelski) — 1 pkt. Łącznie 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Kapitał społeczny to zasób wynikający z sieci wzajemnego zaufania, norm współpracy i więzi między mieszkańcami wspólnoty lokalnej, ułatwiający im wspólne działanie na rzecz dobra ogółu. Przykładem jego przejawu jest aktywne uczestnictwo mieszkańców w pracach organizacji pozarządowych lub w konsultacjach dotyczących budżetu obywatelskiego gminy.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie pojęcia (zasoby wynikające z sieci wzajemnego zaufania, norm współpracy i zaangażowania obywatelskiego, ułatwiające wspólne działanie na rzecz dobra wspólnego) — 1 pkt. Trafny przykład przejawu kapitału społecznego — 1 pkt. Łącznie 2 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 21 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	19–21 pkt
dobry (4)	16–18 pkt
dostateczny (3)	11–15 pkt
dopuszczający (2)	7–10 pkt
niedostateczny (1)	0–6 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/wos/spolecznosc-i-wspolnoty**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.